

Möderndorfer, Vinko: **Sončnica**.

Sprem. bes. Lea Šugman Bohinc. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2021, 315 str.

| M – 3. stopnja

| Mladostniki | Prijateljstvo | Brezdomci | Družinski odnosi | Medosebni odnosi | Drugačnost | duševni bolniki | psihične travme | socialna izključenost | skrivnosti | prehranjevalne motnje | šole | družina | družbena slojevitost | puberteta | odraščanje

"Predvsem pa sem želel povedati zgodbo o dveh mladih ljudeh, ki v svoji ulici srečata Sončnico, ki jo je svet izvrigel in zavrgel. Srečata občutljivo dušo, ki ni zdržala. Srečata Sončnico, ki je poseben človek, skrivnosten, vendar kljub življenju na robu prežarjen z vitalnostjo, z nekakšnim optimizmom, ki ga nismo več vajeni. Ko mlada človeka, najstnika, stara petnajst let, spoznavata Sončnico, spoznavata tudi drug drugega, svoje starše, predvsem pa nekatere resnice o življenju, ki ga živimo."

Vir: »Najprej je bila Sončnica. Govorila je v verzih. Zelo nerazumljivih verzih.« Pogovor z avtorjem: <https://www.bukla.si/revija-bukla/intervju-vinko-moderndorfer-soncnica.html>

Na koncu knjige je spremna beseda dr. Lee Šugman Bohinc, univ. dipl. psih., sistemske psihoterapevtke: *Stvari niso takšne, kot so videti.*

Za **bralce v 3. triletju OŠ**, za **medgeneracijske** pogovore.

Spodbude za branje:

- Mladi bralci, ki so jim vseč pisateljevi mladinski romani *Kot v filmu* (2013), *Kit na plaži* (2016) in *Jaz sem Andrej* (2018), bodo tudi po *Sončnici* najbrž posegli brez posebnih priporočil. 😊
- Po branju romana *Sončnica* prisluhnemo spontanemu odzivu bralcev. (To vedno ponavljam, ampak le tako pridemo do njihovih pristnih mnenj. Potem šele nadaljujemo z različnimi igrarijami in vprašanji, da pridemo do globljega razumevanja besedila.)
- Predstavimo Ajdo in njena starša, Voranca in njegovo mamo (očka je umrl). Sta Ajda in Voranc par? (Kaj menijo njuni sošolci?) Nista le 15-letna otroka prijatelja, ampak so prijatelji tudi njuni starši. Ali sta družini iz istega družbenega sloja in imajo odrasli enake poglede na ljudi, odrinjene na rob (revne, starejše, migrante idr.)? Ali so v besedilu namigi na to, da sta Ajdin očka in Vorančeva mama več kot prijatelja?
- Ajda je malo posebna deklica, drugačna od sošolk, in trpi za prehranjevalnimi motnjami. Bi lahko našteali nekaj vzrokov? Voranc je bister, rad bere in raziskuje, je dober učenec, manj ga zanima nogomet, med sošolci ni priljubljen, ker je priden učenec, občutljiv in razgledan.

- Sošolci in sošolke so več ali manj »tipični« sodobni otroci, fante zanima šport, deklice pa obleke in frizure.
- Na ulici, kjer stanujeta Ajda in Voranc, je stara vila, ki se podira. (Je normalno, da se hiše 15-letna sošolca bojita?) V njej se naseli nenavadna gospa, klošarka, s katero se zbližata in o njej celo naredita raziskovalno nalogo. Učitelj slovenščine, ki mu pravijo Ptičar, učence spodbuja, da naredijo nekakšno vajo za esej, kot jih bodo pisali v srednji šoli. Kako se otroka lotita naloge? (Raziskujeta po spletu, obiskujeta staro gospo Sončnico, postavljata ji vprašanja in fotografirata njen »dom«.) Kako se otroka počutita pri Sončnici? Starši jima odsvetujejo druženje z njo, ga celo prepovejo, nazadnje obvestijo socialno službo, ki uredi, da jo policija nasilno odpelje v bolnišnico, kjer že naslednji dan umre.
- Ali se v besedilu pojasni, kdo je Sončnica? (Tragična preteklost, skupek bolezni, Švedska, otroški roman *Pika Nogavička* idr.) Zakaj stara gospa Ajda in Voranc poimenujeta Sončnica? Za kakšnimi motnjami in boleznimi trpi stara gospa? (Nekaj odgovorov najdemo v strokovni spremni besedi dr. Lee Šugman Bohinc.)
- Zakaj sploh pride do tega, da se nekateri moški in ženske znajdejo »na robu«? Ljudje iz različnih družbenih slojev različno gledajo na njih. Kdo jim pomaga, kako družba rešuje njihove težave?
- Imam še dve pripombi: Kaj ni to, da ima Voranc tako rad otroški roman *Pika Nogavička* malo preveč »otročje«? In pri 15-ih letih spodbuja Ajdo, naj ga končno prebere?! Kakšno naključje, ane, da pri gospe Sončnici naletita na star izvod tega romana?! In tole: Učitelj slovenščine Ptičar je človek (in učitelj!) starega kova, poučuje zadnje leto, prisega na temeljne vrednote, je empatičen itd. (Kaj mlajši učitelji in mlajši ljudje niso takšni?!)
- Se komu zdi roman vendarle malo klišejski? Kako doživljamo izvenbesedilne namige? Kakšen je pisateljev jezik? Ali uporablja besede iz pogovornega jezika mladih?
- Smo kaj pozabili? Morda pogovor zaokrožimo s povzetkom, kaj nam je bilo v romanu všeč in kaj ne. Smo zadovoljni s koncem romana?
- Bi izdelali kratek predstavitveni video o romanu?

Nadaljnje spodbude za branje:

- Primerjajmo vse štiri mladinske romane Vinka Möderndorferja! Dvojice (trojke) mladih bralcev predstavijo vsaka po en njegov roman, potem skupaj iščemo podobnosti in razlike.
- Povezavi na romana v Priporočilnici: [Kit na plaži](#) in [Jaz sem Andrej](#).

mag. Tilka Jamnik